

1473

2den Beh. af Lovf. ang. Landboernes Pligtgjørser og Pligtarb. m. m.

1474

domsbesiddere, naar de ikke selv boede i Sognet, tilbøds vilde kunne gaa fri for Byrden af Snekastningen efter Regjeringsforslaget, forsaavidt de nemlig ikke betale Formue- og Leilighedsafgift i Sognet. Hvad Udvalgets Flertal egentlig har tænkt sig at opnaa ved at give Sogneraadene en større Frihed med Hensyn til Udarbejdelsen af de omhandlede Vedtagter, det er, at de vilde kunne tage de lokale Forhold i Betragtning, navnlig hvor der er saadanne exceptionelle Forhold tilstede som de, der fremkomme f. Ex. ved store Fabriker eller stige Anlæg, kort sagt hvor der er en Del Arbeidskraft tilstede paa Liden eller intet Hartkorn eller ved Liden eller ingen Skatteevne. Jeg skal eksempelvis nævne Teglværket, Glasværker og lignende Fabriker. I Sogne, hvor saadanne Anlæg findes, vilde Sogneraadene ved at gjøre Folkeholdet til en forholdsvis større Faktor end Hartkornet kunne udjevne de Ubilligheder, der nu fremkomme derved, at Snekastningsregulativerne sædvanlig ere gjældende for omtrent hele Amtet, hvoraf Følgen bliver, at der i de Sogne, hvor saadanne Etablissementer findes, gaar en stor Arbeidskraft tabt. Flertallets Forslag paa dette Punkt er altsaa ingenlunde rettet imod de større Eiendomsbesiddere. — Det ærede Medlem (Bonne) udtalte sin varme Tølelse for Husmændene og Indsidderne, og han mente, at de saa meget, som muligt, burde være fritagne for kommunale Byrder; men, sagde han saa, han kunde dog ikke i dette Tilfælde gaa med til at fritage dem. Det maa jeg særdeles meget beklage. Han fandt, at det var urigtigt, naar Flertallet i Betænkningen havde sagt, at disse Personer nu i dette Forhold ere opstillede som en særegen Klasse af Skatteydere. Det ærede Medlem har her vistnok glemmt at tage det fornødne Hensyn til Ordet „Skatteydere“. Flertallet har jo netop sagt i Betænkningen: Disse Mennesker have ikke Raad til at skatte i Penge, og saa forlanger man, at de istedetfor skulle betale med deres Arbejde. I denne Forbindelse tror jeg nok,

at man kan kalde dem en særegen Klasse af Skatteydere. Forsaavidt de have Raad til at skatte til Kommunen i Penge, er det jo en ganske anden Sag. Men der er virkelig noget Exceptionelt i at forlange, at en Mand, der maaskee kun knebent har det daglige Brød, skal yde Arbeidsdage til det offentlige, fordi han ikke har Raad til at betale i Penge. Man maa jo vel huske paa, at disse Arbeidsdage ikke ydes af alle Kommunens Beboere. Lad os tage en Husmand med Jord, der har under 1 Td. Hartkorn. Han skal for det Første yde Pligtarbejde til Kommunen efter sit Hartkorn og dernæst extra 3 Arbeidsdage, som Kommunen kan bruge til, hvad den vil, derunder Snekastning. Dette kalder jeg at stille ham exceptionelt med Hensyn til Skattebyrden, og jeg synes nok, at der er nogen Grund til at sige, at det er et Forhold, som det er bedst at høre. — Det blev med Hensyn til Flertallets Forslag herom meget stærkt udhævet af den ærede 2den Landsstingsmand for 9de Kreds (Strup), at, naar samme vedtoges og saaledes Husmænd og Indsister fritoges for Snekastningsarbejde, saa vilde Arbeidskraften paa flere Steder og i flere Tilfælde blive for ringe, og dette blev med ligesaa stor Styrke udhævet af den ærede Minister. Jeg maa nu imidlertid i denne Henseende henvise til, hvad der allerede er nævnt i Betænkningen, at den allerstørste Del af den Arbeidskraft, der gaar tabt paa den omtalte Maade, i Virkeligheden vil gaa over paa Andre i Sognet, medens man hidtil ikke for alle de Gaardmænd og Jordbrugere, der bruge Husmænd og Indsiddere, til deres Dagleiearbejde, kan regne disse med i deres Folkehold, fordi Husmændene og Indsidderne jo nu ere særlig snekastningspligtige. Blive de fritagne herfor, da er det overfor det Offentlige aldeles ligegyldigt, om en Gaardmand holder 10 Husmænd eller 10 faste Karle, og de komme altsaa med paa den ene eller paa den anden Maade. Jeg maa med Hensyn til dette Punkt endnu gjøre en lille Bemærk-